

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 28. toukokuuta 2021
(OR. en)

9138/21

RECH 267
COMPET 424
EDUC 215
SOC 352
EMPL 261

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähetäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	28. toukokuuta 2021
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	9009/21
Asia:	Eurooppalaisen tutkimusalueen syventäminen: tarjotaan tutkijoille houkuttelevia ja kestäviä uria ja työehtoja ja tehdään osaamiskierrosta todellisuutta – Neuvoston päätelmät (hyväksytty 28.5.2021)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä neuvoston 3797. istunnossaan 28. toukokuuta 2021 hyväksymät neuvoston päätelmät eurooppalaisen tutkimusalueen syventämisestä: tarjotaan tutkijoille houkuttelevia ja kestäviä uria ja työehtoja ja tehdään osaamiskierrosta todellisuutta.

Neuvoston päätelmät**eurooppalaisen tutkimusalueen syventämisestä: tarjotaan tutkijoille houkuttelevia ja kestäviä uria ja työehtoja ja tehdään osaamiskierrosta todellisuutta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

PALAUTTAA MIELEEN SEURAAVAA:

- Euroopan tutkimus- ja innovointialueen perustamisesta kesäkuussa 2000 annetun neuvoston päätöslauselman¹, jossa keskitytään muun muassa henkilöstövoimavaroihin sekä tieteellisten ja teknologisten ammattien kiinnostavuuteen;
- tutkijoiden ammatista ja urasta eurooppalaisella tutkimusalueella 10. marraskuuta 2003 annetun neuvoston päätöslauselman, jossa jäsenvaltioita ja komissiota kehoitettiin muun muassa jakamaan ja kehittämään arviointijärjestelmiä, parantamaan tutkijoiden työolosuhteita ja edistämään tutkijoiden liikkuvuutta alojen välillä ja jossa komissiota pyydettiin raportoimaan asiasta säännöllisesti²;
- inhimillisten voimavarojen vahvistamisesta tieteen ja teknologian alalla eurooppalaisella tutkimusalueella 18. huhtikuuta 2005 annetut neuvoston päätelmät³;
- Eurooppa-neuvoston 13. ja 14. maaliskuuta 2008 antamat päätelmät, joissa kehoitettiin jäsenvaltioita poistamaan osaamisen vapaan liikkuvuuden esteet luomalla "viides vapaus", joka perustuu erityisesti siihen, että tehdään eurooppalaisten tutkijoiden työmarkkinoista avoimemmat ja kilpailukykyisemmät parempien urarakenteiden, läpinäkyvyyden ja perhemyönteisyyden avulla;
- aiheesta "Perheystävälliset tutkijanurat: kohti yhdenmukaista mallia" 30. toukokuuta 2008 annetut neuvoston päätelmät, joissa palautettiin mieleen tutkimusta ja teknologian kehittämistä koskevan politiikan ratkaiseva asema Lissabonin strategian yhteydessä ja painotettiin naisten tärkeää asemaa tieteessä ja teknologiassa sekä tarvetta kehittää paremmat edellytykset tasapainottaa työtä ja muuta elämää, jotta tutkijanurasta tulisi perheystävällisempi⁴;

¹ EYVL C 205, 19.7.2000, s. 1.

² EUVL C 282, 25.11.2003.

³ 8194/05.

⁴ 10212/08.

- neuvoston 26. syyskuuta 2008 antamat päätelmät "Eurooppalainen kumppanuus tutkijoita varten: Paremmat uranäkymät ja suurempi liikkuvuus", joissa painotettiin tarvetta säilyttää Euroopan laajuisen avautumisen ja tutkimuslaitosten riippumattomuuden kunnioittamisen välinen tasapaino, eurooppalaisen tutkijoiden peruskirjan ja tutkijoiden työhönoton säännöstön⁵, jäljempänä 'peruskirja' ja 'säännöstö', periaatteiden ja arvojen vahvistamista ja tarvetta valvoa edistymistä kansallisella ja EU:n tasolla⁶;
- ministeri Biltgenin (LU) ja ministeri Gagon (PT) 18. toukokuuta 2009 toimittaman, eurooppalaisesta kumppanuudesta tutkimukseen ja teknologian kehittämiseen liittyvien urien houkuttelevuuden ja tutkijoiden liikkuvuusedellytysten parantamiseksi Euroopassa annetun raportin⁷, jossa otettiin esiin tutkijanurien monipuolistaminen, kaksoisurat, perhetilanteet ja joustoturva sekä kehoitettiin luomaan synergioita muiden neuvoston kokoonpanojen kanssa;
- eurooppalaisten tutkijoiden liikkuvuudesta ja urakehityksestä 2. maaliskuuta 2010 annetut neuvoston päätelmät⁸ samoin kuin tutkimustoiminnan integriteetistä⁹ ja sukupuolten tasa-arvon edistämisestä¹⁰ 1. joulukuuta 2005 antamansa päätelmät;
- huhtikuussa 2010 julkaistun, paremmista uranäkymistä ja suuremmasta liikkuvuudesta annetun Euroopan parlamentin päätöslauselman¹¹, jossa pyydetään erityisesti luomaan yhteinen eurooppalainen uramalli sekä perustamaan yleiseurooppalainen eläkerahasto ja kehoitetaan jäsenvaltioita toimimaan siten, että paluu omiin laitoksiin on tutkijoille houkuttelevampaa;
- Eurooppa-neuvoston helmikuussa 2011 antamat päätelmät¹², joissa painotettiin, että Eurooppa tarvitsee yhtenäisen tutkimusalueen lahjakkaiden henkilöiden ja investointien houkuttelemiseksi, ja kehoitettiin luomaan aidot sisämarkkinat osaamiselle, tutkimukselle ja innovoinnille;
- korkea-asteen koulutuksen nykyaikaistamisesta 28. ja 29. marraskuuta 2011 annetut neuvoston päätelmät, joissa peräänkuulutetaan avoimia ja läpinäkyviä valintamenettelyjä ja tutkimusuran eurooppalaista kehystä;

⁵ 2005/251/EY, annettu 11. maaliskuuta 2005.

⁶ 13671/08, 7652/1/08 REV1.

⁷ 10003/09.

⁸ 6833/10.

⁹ 14853/15.

¹⁰ 14846/15.

¹¹ EUVL C 87 E/20, 2010.

¹² EUCO 2/11.

- eurooppalaisen tutkimusalueen etenemissuunnitelmasta 2015–2020 29. toukokuuta 2015 annetut neuvoston päätelmät¹³, joissa korostetaan muun muassa inhimillisen pääoman merkitystä ERAn kehittämisessä ja tarvetta lujittaa kattavia strategioita inhimillisten voimavarojen kehittämiseksi samoin kuin nuorten tutkijoiden mahdollisuuksien lisäämistä tarjoamalla heille houkuttelevia urapolkuja;
- siirtymisestä avoimen tieteen järjestelmään 27. toukokuuta 2016 annetut neuvoston päätelmät¹⁴;
- toimenpiteistä, joilla tuetaan uransa alkuvaiheessa olevia tutkijoita ja lisätään tieteellisen uran houkuttelevuutta, marraskuussa 2016 annetut neuvoston päätelmät¹⁵, joissa urat liitettiin osaksi osaamisohjelmaa ja kehoitettiin erityisesti komissiota kehittämään seurantaprosesseja tutkijoiden EU:n sisäisen ja EU:n ja kolmansien maiden välisen liikkuvuuden mittaamiseksi;
- tieteellisen tiedon saatavuudesta ja säilyttämisestä 25. huhtikuuta 2018 annetun komission suosituksen (EU) 2018/790, jossa nimenomaisesti kehoitetaan jäsenvaltioita määrittämään ja panemaan täytäntöön selkeät toimintalinjat, jotta voidaan tieteelliseen tietoon liittyen mukauttaa tutkijoiden palkkaus- ja urakehitysjärjestelmää, arviointijärjestelmää, jonka perusteella tutkijoille annetaan tutkimusavustuksia, ja tutkimuslaitosten arviointijärjestelmiä;
- eurooppalaisen tutkimusalueen hallinnoinnista 30. marraskuuta 2018 annetut neuvoston päätelmät¹⁶, joissa korostettiin eurooppalaisten tutkijoiden työmarkkinoiden kehittämisen, avoimen tieteen ja palkitsemis- ja arviointimekanismien välisten yhteyksien sekä tutkijoiden osaamisen kehittämisjärjestelmien merkitystä ja vaadittiin parempaa synergiaa eurooppalaisen korkeakoulutusalueen (EHEA) kanssa;
- eurooppalaisen tutkimusalueen ja innovoinnin komitean (ERAC) 17. joulukuuta 2019 ERAn tulevaisuudesta antaman lausunnon¹⁷, jossa hahmoteltiin "uuden ERAn" tärkeimmät osatekijät;
- vuonna 2016 nuorista tutkijoista annetun Bratislavan julistuksen, jossa osoitettiin tarve parantaa tutkijoiden uramahdollisuuksia, sekä osaamiskiertoa koskevan Zagrebin toimintakehotuksen 2020, jossa tutkijoiden urakehityksen parantaminen yhdistetään suorituskykyisempien kansallisten/paikallisten tutkimusekosysteemien tarpeeseen, jotta voidaan edistää tasapainoisempaa osaamiskiertoa;

¹³ 9351/15.

¹⁴ 9526/16.

¹⁵ 15013/16.

¹⁶ 14989/18.

¹⁷ ERAC 1201/20.

- komission 30. kesäkuuta 2020 hyväksymän Euroopan osaamisohjelman, jossa kehoitettiin kehittämään tutkijoille eurooppalainen osaamiskehys, tukemaan tutkijoiden ydintaitojen joukon määrittelyä, määrittelemään taitojen luokitusjärjestelmiä ja ottamaan käyttöön niihin liittyvää koulutusta Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin mukaisesti;
- komission 30. syyskuuta 2020 antaman tiedonannon¹⁸ "Uusi eurooppalainen tutkimusalue tutkimusta ja innovointia varten";
- uudesta eurooppalaisesta tutkimusalueesta 1. joulukuuta 2020 annetut neuvoston päätelmät¹⁹, joissa puheenjohtajavaltio Portugalia kehoitettiin viemään eteenpäin yhteistyössä komission kanssa tutkijanuria koskevaa aihetta ja korostettiin tarvetta vahvemmille synergioille ja yhteyksille ERAn ja eurooppalaisen koulutusalueen korkeakoulutukseen liittyvien osien välille;
- Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin, jossa eurooppalainen tutkimusalue toimii Euroopan kilpailukyvyn ja kestävyuden perustana, mikä auttaa avaamaan mahdollisuuksia innovoinnin avulla, ja siihen liittyvän sosiaalisen suojelun saatavuudesta annetun neuvoston suosituksen²⁰, jossa jäsenvaltioita kannustetaan parantamaan sosiaalisen suojelun saatavuutta kaikille.

I Johdanto

1. TOTEAA, että tutkijat ja muut tutkimus- ja kehittämisalan (T&K) työntekijät julkisella ja yksityisellä sektorilla ovat tutkimus- ja innovointijärjestelmien (T&I) ytimessä ja että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 179 artiklalla perustetun eurooppalaisen tutkimusalueen tavoitteena on luoda tutkimuksen sisämarkkinat, joilla tutkijat, osaaminen ja teknologia voivat liikkua vapaasti, jotta voidaan varmistaa korkeatasoinen tiedon tuotanto, levittäminen ja innovointi; ja KOROSTAA, että tähän mennessä saavutetusta edistyksestä huolimatta haasteita on yhä ja että tarvitaan koordinoitumpia toimia.

¹⁸ 11400/20 + ADD1.

¹⁹ 13567/20.

²⁰ Neuvoston suositus 2019/C 387/01, annettu 8. marraskuuta 2019.

2. Ottaen huomioon ERAn toimintapoliittisen ohjelman ja komission laatiman ERAn etenemissuunnitelman, ja etenkin sen "ERAn syventämistä" koskevan painopisteen, PANEE MERKILLE tutkimusurien asianmukaisten puite-edellytysten merkityksen, mukaan lukien työ- ja yksityiselämän tasapaino²¹, työllistettävyys ja sosiaalisen suojelun saatavuus kaikille²².
3. MUISTUTTAA, että tutkijanurien houkuttelevuuden lisääminen kaikkialla unionissa on olennainen osa uutta eurooppalaista tutkimusaluetta, sillä se luo osallistavia ja tukea tarjoavia työoloja ja -ehtoja, mukaan lukien elinikäinen oppiminen, tehden tutkijanurista kestävämpiä ja kiinnostavampia, mikä auttaa puolueettomalla tavalla houkuttelemaan lahjakkuuksia ja saa eurooppalaiset ja muualta tulleet huippututkijat jäämään.
4. SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI komission ERAa koskevassa tiedonannossa esittämiin ehdotuksiin tukitoimenpiteiden välinekokoelmaksi tutkijanurien vahvistamiseksi ja muiksi asiaan liittyviksi toimiksi, kuten avoimeen tieteseen, osallistavuuteen ja huippuosaamisen käyttömahdollisuuksiin liittyviksi toimiksi (esim. EURAXESS-aloite ja osaamiskierron helpottaminen).
5. KATSOO, että tutkijanurat ovat R&I-politiikkaa laajempi kysymys, johon liittyy muita julkisen politiikan aloja, kuten työllisyys-, sosiaali- ja koulutuspolitiikkaa, ja mahdollisuuksia synergioihin ja horisontaaliseen koordinointiin; KOROSTAA kansallisen, alueellisen ja alakohtaisen ulottuvuuden sekä organisaatioiden riippumattomuuden säilyttämisen merkitystä.
6. PAINOTTAA, että rajatylittävä ja monialainen yhteistyö, avoimuus, jakaminen, oikeudenmukainen rekrytointi, kilpailu ja T&I-toiminnasta saatavaan tietoon perustuva arvonmuodostus edistävät kestävien ja houkuttelevien tutkijanurien kehittämistä.
7. KOROSTAA, että ERA on menestyksekkäästi edistänyt tutkijoiden liikkuvuutta sekä poistanut liikkuvuuden ja urakehityksen esteitä muun muassa peruskirjan ja säännösten ja sen täytäntöönpanomekanismien avulla, mukaan lukien tutkijoita koskeva henkilöstöpoliittinen strategia ja EURAXESS-aloite, Marie Skłodowska-Curie -toimet (MSCA), Euroopan tiede- ja teknologiayhteistyö (COST) ja osallistumispohjan laajentaminen. Edistyksestä huolimatta tutkijanurien eurooppalainen ja kansainvälinen ulottuvuus edellyttää kuitenkin jatkossakin jäsenvaltioilta ja unionilta yhteisiä toimia ja sitoumuksia.

²¹ Direktiivi (EU) 2019/1158, annettu 20. kesäkuuta 2019.

²² Neuvoston suositus 2019/C 387/01, annettu 8. marraskuuta 2019.

II Liikkuvuus, osaamiskierto sekä tutkimus- ja innovointijärjestelmät

8. MUISTUTTAA, että tutkijoiden ja muun T&K-henkilöstön maantieteellinen, alojen välinen ja tieteiden välinen liikkuvuus on olennainen osa "uutta eurooppalaista tutkimusaluetta" ja että unionin ja jäsenvaltioiden olisi pyrittävä osaamiskieroon tutkijavirran epätasapainoon puuttumiseksi; TOTEAA, että osaamiskierto on riippuvainen asianmukaisista puite-edellytyksistä, yhteentoimivista ja houkuttelevista tutkijanurista sekä tutkimusjärjestelmän yleisestä laadusta ja houkuttelevuudesta; KANNUSTAA jäsenvaltioita parantamaan tutkimus- ja innovointijärjestelmien laatua asianmukaisilla puite-edellytyksillä, mukaan lukien riittävät T&I-investoinnit ja uudistusten toteuttaminen tarpeen mukaan.
9. TUNNUSTAA, että liikkuvuuden vaikutukset tutkijoiden urakehitykseen ovat erittäin merkittävät uran alkuvaiheissa, jolloin tutkijat todennäköisemmin tavoittelevat soveltuvia paikkoja, mentorointia, uralla etenemistä, parempaa palkkaa ja työehtoja, hyvinvointia ja työ- ja yksityiselämän tasapainoa sekä laadukasta tutkimusekosysteemiä.
10. PAINOTTAA, että oikeudenmukainen rekrytointi ja laitosten ja järjestelmien[...] keskinäinen kilpailu lahjakkuuksista ovat olennaisia tekijöitä tutkimusjärjestelmien houkuttelevuuden parantamisessa; KOROSTAA tarvetta investoida kansallisiin ja paikallisiin tutkimusjärjestelmiin ja luoda asianmukaiset ja oikeudenmukaiset työolot urakehitykselle, jotta voidaan poistaa yksi virtoihin sisämarkkinoilla ja niiden ulkopuolella vaikuttava merkittävä epätasapainotekijä.
11. KOROSTAA, että tutkijavirtojen ja osaamiskierron epätasaisuuteen on[...] puututtava paitsi kansallisella tasolla, myös EU:n tasolla politiikkatoimin ja ohjausvälinein, mikä edellyttää vertailukelpoisia tietoja eri maista; KEHOTTA komissiota kehittämään välineitä ja toimenpiteitä tämän tavoitteen saavuttamiseksi, esimerkiksi ERA-keskusten ja ERA4You-ohjelman, laajentamistoimien ja tukivälineiden avulla kansallisten T&I-järjestelmien uudistusten suunnittelua ja täytäntöönpanoa varten, myös Horisontti-ohjelmaan kuuluvan toimintapolitiikan tukijärjestelyn avulla.

12. KOROSTAA kannustejärjestelmien merkitystä liikkuvuuden ja urakehityksen edistämässä Euroopan tasolla (ERASMUS+, MSCA, ERC, COST) sekä kansallisten paluu- ja integrointijärjestelmien merkitystä; ODOTTAA tähän liittyen tutkimustuloksia Horisontti Eurooppa -puiteohjelman mukaisista tukitoimista tutkijoiden saamiseksi palaamaan kotimaahansa unionin sisällä tai unionin ulkopuolelta. Tässä voi olla hyödyllinen väline, jolla voidaan tarvittaessa ja perustelluissa tapauksissa nykyaikaistaa ja parantaa tutkijakoulutusohjelmia ja -järjestelmiä sekä lisätä tutkimuslaitosten maailmanlaajuista houkuttelevuutta.

III Tutkijoiden avoimet työmarkkinat

13. KOROSTAA, että yksi ERAn etenemissuunnitelman 2015–2020 ("Tutkijoiden avoimet työmarkkinat", ERAn painopiste 3) painopisteistä on lisätä tutkijoiden liikkuvuutta Euroopassa avoimen rekrytoinnin avulla, jotta tutkijoille voidaan luoda toimivat työmarkkinat; ODOTTAA MIELENKIINNOLLA sen arviointia ja myös mahdollisia suosituksia ja toimenpiteitä.
14. KOROSTAA, että yleissuuntauksena on, että akateemiset työsuhteet ovat entistä epävarmempia, osaavia ihmisiä menetetään ja työsuhdeturva heikkenee monissa maissa, ja covid-19-pandemia on vain vahvistanut tätä suuntausta; TOTEAA, että epätydyttävä tasapaino laitos- ja hankekohtaisen rahoituksen välillä johtaa lyhytaikaisiin hankepohjaisiin sopimuksiin, jotka eivät tarjoa tutkijoille pitkän aikavälin näkymiä. Tästä osoituksena on se, että tiedemaailmassa suurin osa uran alkuvaiheen työsuhteista on määräaikaista, avustuksiin perustuvia sopimuksia; TOTEAA, että akateemisten virkojen määrä on rajallinen ja että on yhä todennäköisempää, että tutkijat työllistyvät tiedeyhteisön ulkopuolelle tai saavuttavat vakituisen aseman tiedemaailmassa myöhemmässä vaiheessa työuraansa; ja PYYTÄÄ jäsenvaltioilta ja komissiolta asianmukaisia välineitä ja työkaluja, joilla edistetään houkuttelevia työoloja tiedemaailmassa ja sen ulkopuolella.
15. TUNNUSTAA, että uransa alkuvaiheessa olevat tutkijat kohtaavat lukuisia haasteita sekä tiedemaailmassa että sen ulkopuolella, koska heille ei ole asianmukaisia ohjausmekanismeja eivätkä muut alat ole mukana heidän koulutus- ja urakehitysjärjestelmissään, mikä voi johtaa osaamisen ja työmarkkinoilla tarjolla olevien työpaikkojen kohtaamattomuuteen; KOROSTAA, että uransa alkuvaiheessa olevilla naistutkijoilla on erityisiä lisähaasteita.

16. KOROSTAA, että monien maiden työmarkkinoilla havaittu osaamisen kohtaamattomuus johtuu siitä, että tohtorikoulutus keskittyy yleensä akateemiseen tutkijanuraan, tutkimustaitoihin ja vakiomuotoisiin akateemisiin kannusteisiin, eikä siten anna osaajille soveltuvia monialataitoja siirtyä muille aloille, joilla on tarjolla rajoitetusti akateemisia työnkuvia; PAINOTTAA tarvetta tukea urakehitystä ja neuvontapalveluja, mukaan lukien uravalintaneuvonta uran kaikissa vaiheissa; ja KANNUSTAA antamaan osaamista koskevan tiedon hankinnalle suuremman vaikuttajaroolin toimintaperiaatteita koskevien päätösten sekä tutkijoita ja tutkijanuraa koskevien pohdintojen suhteen, kun suunnitellaan tämän alan kansallisia toimenpiteitä tai strategioita; ja KOROSTAA, että tohtorikoulutus yhteistyössä yksityisen sektorin kanssa auttaa kuromaan umpeen kulttuurien eroja ja edistämään vaadittavia tutkimustaitoja tiedemaailman ulkopuolella ja siten parantamaan työllistettävyyttä.
17. KOROSTAA näissä yhteyksissä täydennys- ja uudelleenkoulutuksen sekä monialaisten taitojen, erityisesti digitaalisten taitojen, merkitystä; ja PYYTÄÄ komissiota edistämään aloitteita synergiasa osaamissopimuksen kanssa, jotta osaamiseen tehtävistä investoinneista saataisiin mahdollisimman suuri hyöty tuomalla yhteen julkiset ja yksityiset sidosryhmät.
18. KOROSTAA tarvetta laajentaa tohtorikoulutusohjelmia Marie Skłodowska-Curie -toimen tohtorikoulutusverkostojen esimerkin pohjalta akateemisen koulutuksen ulkopuolelle, mukaan lukien muille aloille arvokkaat monialaiset taidot, ja ulottaa muita aloja osaksi uransa alkuvaiheessa olevien tutkijoiden koulutusjärjestelmiä alusta alkaen, jotta vastataan paremmin akateemisen alan ulkopuolisiin osaamisvaatimuksiin. KOROSTAA tässä yhteydessä sellaisten politiikkatoimien merkitystä, joilla edistetään koulutuksen laajempaa saatavuutta, sekä urakehityksen välineiden sekä tietämyksestä, yrittäjyydestä ja startup-yritysten perustamisen tukemisesta koituvan arvonmuodostuksen edistämisen merkitystä tarpeen mukaan; ja KEHOTTA komissiota tarkastelemaan näitä vaihtoehtoja ERA4You-ohjelman suunnittelussa jäsenvaltioiden parhaiden käytäntöjen pohjalta.
19. TOTEAA, että tutkijavirtojen epätasapainoon vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa palkkataso, eläkkeet, sosiaaliturva ja muut työehdot, joista päätetään suurelta osin kansallisella, alueellisella tai laitosten tasolla.

20. PANEE MERKILLE moninaiset ja keskeiset roolit, joita huippuosaajilla on menestyksekkäissä tutkimus- ja innovointijärjestelmissä koko eurooppalaisella tutkimusalueella. Tällaisia ovat esimerkiksi datan hallinnoijat, (digitaalisen) tutkimusinfrastruktuurin haltijat, tutkimuksen edistäjät, tiedonvälittäjät, innovoinnin ja teknologian siirron hallinnoijat ja koordinaattorit; TOTEAA, että nämä roolit on tunnustettava ja niitä on tuettava koulutus- ja urakehitysvälineiden avulla työmahdollisuuksien optimoimiseksi; ja KEHOTTAJAA jäsenvaltioita ja komissiota kehittämään toimenpiteitä, joilla tuetaan uran monipuolistamista ja monia urapolkuja.

IV Houkutteleva tutkimusuran eurooppalainen kehys

21. PANEE MERKILLE, että tutkijanuria koskeva eurooppalainen joustava kehys on olennaisen tärkeä, jotta voidaan luoda edellytykset osaamisen säilyttämiseksi Euroopassa ja houkuttelemiseksi Eurooppaan, sillä se edistää yhteentoimivuutta, vertailtavuutta, urakatkoksia ja liikkuvuutta; PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE komission teknisen valmistelutyön ESCO-luokituksen²³ päivitykseksi 2021 ja tutkijoiden eurooppalaisen osaamiskehyksen, jonka myötä ammatti voidaan tunnustaa Euroopan tasolla, kehittämisen; PANEE MERKILLE myös EURES-verkoston²⁴ osalta vaadittavan työn ja PYYTÄÄ komissiota laatimaan tutkijoille taitojen luokitusjärjestelmän²⁵, jonka avulla on mahdollista seurata osaamiskiertoa tilastollisesti sekä sopia jäsenvaltioiden kanssa joukosta indikaattoreita vastaavasti, ja ehdottamaan koulutusjärjestelmää kansallisen asiantuntemuksen edistämiseksi.
22. TOTEAA, että yhtenäiset maailmanlaajuiset, eurooppalaiset ja kansalliset luokitusjärjestelmät helpottavat eri alojen työurien yhteentoimivuutta ja alojen välistä liikkuvuutta kunnioittaen täysin yliopistojen, tutkimusorganisaatioiden ja yritysten riippumattomuutta.

²³ Eurooppalainen taito-, osaamis-, tutkinto- ja ammattiluokitus (ESCO).

²⁴ Asetus (EU) 2016/589, annettu 13 päivänä huhtikuuta 2016, työnvälityspalvelujen eurooppalaisesta verkostosta (Eures), liikkuvuuspalvelujen tarjoamisesta työntekijöille ja työmarkkinoiden yhdentymisen tiivistämisestä.

²⁵ 9349/20.

23. PAINOTTAA, että nykyiset palkitsemis- ja arviointikäytännöt perustuvat pitkälti bibliometriikkaan eivätkä niinkään siihen, mitä tutkijat tuottavat ja miten (huippuosaaminen ja vaikutus), ja että niitä olisi kehitettävä kohti laadullisempaa arviointia, joka voi vaikuttaa tutkijanurien monipuolistamiseen, sillä siinä otetaan huomioon avoin yhteistyö ja tietämyksen ja tiedon jakaminen, tutkimustulosten hyödyntäminen, eri alojen väliset näkökohdat ja asianmukaisissa tapauksissa yhteiskunnallinen osallistuminen; KOROSTAA tarvetta tutkia tarkemmin lahjakkuuteen perustuvaa ja moninaisuuden huomioon ottavia laadunmittausta, joka ei perustu vain julkaisuihin ja lainauksiin vaan jossa otetaan huomioon muun muassa tutkimuksen huippuosaaminen, opetus ja taidot, vaikutus, palvelut yhteiskunnalle (esim. potilaiden hoito), avoimen tieteen käytännöt, eri tieteenalojen tutkijoiden yhdessä tuottama tiede, liikkuvuus, esimies- ja johtamistaidot, yrittäjäyys ja yhteistyö toimialan kanssa; PANEE MERKILLE jäsenvaltioiden ja tutkimusorganisaatioiden ja yliopistojen kokemukset ja niissä käynnissä olevat uudistukset, joihin liittyen on tarpeen kehittää eurooppalainen toimintamalli tutkijoiden lahjakkuuden arviointiin; PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE meneillään olevan, tutkimuksen arvioinnin uudistamista koskevan komission kuulemisen, joka on suunnattu poliittisille päättäjille (EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla), tutkimusrahoittajille, tutkimustyön toteuttajille ja muille sidosryhmille.
24. PANEE MERKILLE, että peruskirjan ja säännöstön soveltamisalan tarkistaminen on käynnissä ERAan liittyvissä ryhmissä ja komissiossa yhdessä sidosryhmien kanssa, ja HARKITSEE analyysia siitä, miten voitaisiin jatkaa niiden kehitystä edelleen niin, että luotaisiin yksi yhdenmukainen kehys, jossa otetaan kokonaisvaltaisemmin huomioon kaikki haasteet arvojen ja periaatteiden lisäksi ja laajennetaan sen painopistettä tiedemaailman ulkopuolisille aloille; KOROSTAA, että uudistetun "peruskirjan ja säännöstön" olisi annettava suuntaviivat tutkijoiden rekrytointi-, valinta-, palkitsemis- ja arviointijärjestelmien parantamiseksi edelleen kaikkialla Euroopassa; tässä yhteydessä KEHOTTA komissiota analysoimaan kansallisen tason parhaita käytäntöjä ja esittämään vuoteen 2022 mennessä ehdotuksia, jotka koskevat muun muassa työsuhteen vakinaistamiseen liittyviä järjestelmiä, tutkimuksen arviointia, uran monipuolistamista, työ- ja yksityiselämän tasapainoa, kannustimia uransa alkuvaiheessa olevien tutkijoiden palkkaamiseen, ja puuttumaan sukupuolten tasa-arvoon, yhteentoimivuuteen toimialan kanssa ja EURAXESS-aloitteen hallinnon ja palvelujen parantamiseen.

25. SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI EURAXESS-verkoston, -palvelujen ja -portaalien uudistukseen ja laajentamiseen Eures-verkostoon ja Europass-verkostoon sekä muihin kansainvälisiin verkostoihin sidoksissa olevaksi lahjakkuuksien hallintafoorumiksi, jonka tarkoituksena on erityisesti laajentaa kansallisia yhteyspisteitä, toimia sillanrakentajana tutkijoiden ja laitosten välillä ja auttaa hyödyntämään osaajien kykyjä maissa ja alueilla varmistaen samalla saumattomat laadukkaat palvelut koko verkostossa; KEHOTTAÄ komissiota ja jäsenvaltioita suunnittelemaan ja kehittämään yhdessä EURAXESS-aloitetta kohti eurooppalaisen tutkimusalueen osaamisfoorumia (ERA Talent Platform).
26. PAINOTTAA, että on tärkeää turvata tieteellisen tutkimuksen ja tutkijanurien vapaus ja edistää sitä; PANEE MERKILLE, että tutkijat kohtaavat yhä useammin uhkauksia ja vihaa osallistuessaan keskusteluihin, kertoessaan tutkimustuloksistaan ja edistäessään tietämystä; KOROSTAA, että jäsenvaltioiden, tutkimusorganisaatioiden ja korkeakoulujen on puututtava tähän ongelmaan.

V Tutkijanuralle parempia työoloja ja perheystävällisyyttä

27. TOTEAA, että tutkijoiden uraa ei yleensä kehitetä yhdellä alalla tai maassa ja että liikkuvilla tutkijoilla on usein useita urapolkuja, kun taas heidän sosiaaliturvaetunsa²⁶, eläkkeet mukaan luettuina, eivät usein ole siirrettävissä tai vertailukelpoisia ja ne ovat yleensä voimassa vain siinä maassa, jossa heidät on hankittu.
28. TOTEAA, että sosiaaliturva- ja eläkejärjestelmät kuuluvat kansalliseen toimivaltaan, ja PANEE MERKILLE EU:n laajuisessa lisäeläkejärjestelmässä (RESAVER) saavutetun edistymisen sekä tarpeen lisätä osakesalkkujen näkyvyyttä ja hajautusta, jotta eri organisaatioiden, myös säätiöiden ja yrityssektorin, olisi helpompi ottaa se käyttöön ja se saataisiin paremmin nivellettyä osaksi kansallisia järjestelmiä; PAINOTTAA, että olemassa olevien välineiden ja työkalujen analysointia ja parhaiden käytäntöjen jakamista olisi edistettävä.

²⁶ Ks. alaviite 22.

29. KOROSTAA tarvetta edistää työ- ja yksityiselämän tasapainoa ja perheystävällistä ympäristöä osana uranäkymiä, mukaan lukien lastenhoito- ja koulujärjestelyt, urakatkokset, vanhempainvapaa ja kaksoisuramahdollisuudet.
30. KOROSTAA, että on tärkeää edistää yhtäläisiä mahdollisuuksia, osallistavuutta ja sukupuolten tasa-arvoa erityisesti uralle pääsyn ja uralla etenemisen osalta, myös ylimpien johtotehtävien osalta, vähentää epävarmuutta ja arvioida covid-19:n vaikutusta muun muassa naisten ja vähemmistöryhmien uriin.

VI *Huippuosaamisen käyttömahdollisuudet, osaamisen tukeminen ja eriarvoisuuden vähentäminen*

31. KOROSTAA tarvetta lisätä julkisia ja yksityisiä investointeja tutkimukseen ja kehitykseen Euroopassa ja tukea heikommin suoriutuvia tutkimusjärjestelmiä niiden houkuttelevuuden lisäämiseksi, jotta vältetään aivovuoto sekä kilpailukyvyyn heikkeneminen jatkuvan eriarvoisuuden vuoksi ja edistetään osaamisen säilymistä kaikessa moninaisuudessaan; PAINOTTAA, että pyrkimys saavuttaa T&K-tavoitearvo (kolme prosenttia BKT:stä) ja synergian varmistaminen EU:n ohjelmien sekä EU:n ja kansallisten ohjelmien kesken edistävät näitä tavoitteita.
32. KOROSTAA, että on tärkeää tukea kansallisten tutkimusjärjestelmien uudistuksia, jotta voidaan varmistaa tutkijanurien houkuttelevuus ja puuttua palkkaeroihin samalla kun parannetaan palkitsemis- ja arviointijärjestelmiä. Komission uudistetut välineet, kuten teknisen tuen väline ja Horisontti 2020 -ohjelmaan kuuluva toimintapolitiikan tukijärjestely, voivat auttaa näiden tarvittavien uudistusten suunnittelussa ja toteuttamisessa; KATSOO, että Euroopan horisontti -puiteohjelman sukupuolten tasa-arvoa koskevat suunnitelmat voisivat olla lupaava väline tutkijanurien tasa-arvon edistämiseksi.

VII Alojen välinen, tieteidenvälinen, virtuaalinen ja kansainvälinen liikkuvuus

33. KOROSTAA tutkimuksen tieteidenvälisyyden merkitystä huipputason tieteessä, samoin alojen välisen liikkuvuuden merkitystä, jotta voidaan lisätä tiedealan työllisyyttä, parantaa tietämyksen vaihtoa ja omaksumista, saada laajempi valikoima tutkimukseen liittyviä taitoja ja sovittaa ne paremmin tiedemaailman ulkopuolisiin tarpeisiin.
34. PAINOTTAA, että alojen välinen liikkuvuus on tärkeää merkittävien työllistymis- ja urakehitysmahdollisuuksien tarjoamiseksi erityisesti uransa alkuvaiheessa oleville tutkijoille; KOROSTAA, että alojen välinen liikkuvuus voi toteutua eri muodoissa (tiedemaailmasta toimialalle, yrityksiin, julkisyhteisöihin, voittoa tavoittelemattomiin järjestöihin, kulttuurialoille ja päinvastoin sekä tiedemaailmasta yrittäjäksi), ja KOROSTAA, että koulutus- ja urakehitysjärjestelmien olisi luotava liikkuvuusmahdollisuuksia ja ohjausmekanismeja niin STEM-aloille kuin yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden aloille; TOTEAA, että asianmukaiset kriteerit ovat tärkeitä alojen välillä liikkuvien tutkijoiden asianmukaisessa arvioinnissa ja palkitsemisessa.
35. KATSOO, että komission ja jäsenvaltioiden on yhteissuunniteltava ERA4You-ohjelma, jotta voidaan edistää liikkuvuutta ja huippuosaamisen käyttömahdollisuuksia myös T&I-suorituskyvyltään heikkojen maiden tutkijoille, ja että se olisi kohdennettava ensisijaisesti uransa alkuvaiheessa oleville tutkijoille niin, että he saavat paremmat valmiudet tiedemaailman ulkopuolisiin uramahdollisuuksiin; KOROSTAA tarvetta edistää kansainvälistä ja alojen välistä liikkuvuutta ja parantaa tiedemaailman, yritysten ja yhteiskunnan välisiä yhteyksiä tarjoamalla mahdollisuuksia jäsenvaltioiden ja EU:n tasolla. Tämä olisi toteutettava tutkimalla parhaita käytäntöjä ja uusia järjestelmiä ammentaen senkaltaisista ohjelmista kuten Marie Skłodowska-Curie -toimi, joista tutkijoille (engl. fellow) kertyy alojen välistä ja kansainvälistä kokemusta.

36. PANEE MERKILLE, että tiedemaailman ja muiden kuin akateemisten alojen välille on luotava vankkoja kumppanuuksia osaamistarpeiden tunnistamista, tutkijakoulutusta ja urakehitysjärjestelmiä varten; KOROSTAA korkeakoulujen vastuulla toimialakumppanuuksin suoritettujen tohtorintutkintojen merkitystä esimerkkinä hyvistä käytännöistä, joita jo on pantu täytäntöön Marie Skłodowska-Curie -toimessa, myös virtuaalisin keinoin.
37. KATSOO, että osaamisen houkuttelu- ja pitotekijöinä Euroopan on tarjottava parempia työoloja uransa alkuvaiheessa oleville tutkijoille, edistettävä sukupuolten tasa-arvoa, poistettava jäljellä olevat hallinnolliset esteet ja edistettävä meritokratiaa sekä mukautettava palkkaus-, sosiaaliturva- ja eläkejärjestelmiä epälineaarisiin uriin sopiviksi.
38. KATSOO, että äskettäin käyttöön otetun kestävän rahoituksen luokitusjärjestelmän avulla voidaan edistää innovatiivisia yrityksiä, yritystoimintaa ja innostavia tutkimusuria toimialoilla, pk-yrityksissä ja liikeyrityksissä ja lisätä yritysten ja yksityisten T&K-toimien määrää ja laajuutta.

VIII Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen ja eurooppalaisen tutkimusalueen väliset synergiat

39. PALAUTTAA MIELEEN, että eurooppalaisen tutkimusalueen, eurooppalaisen koulutusalueen korkeakoulutukseen liittyvien osien ja eurooppalaisen korkeakoulutusalueen (Bolognan prosessi) välisiä vahvempia synergioita ja yhteyksiä on kehitettävä edelleen; KATSOO, että "uuden eurooppalaisen tutkimusalueen" ja eurooppalaisen koulutusalueen välisiä synergioita voitaisiin mahdollisesti saada aikaan kattavalla korkeakoulutuksen muutosohjelmalla, joka laaditaan yhdessä jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa. Näin voidaan tehostaa Euroopan korkea-asteen koulutuksen alan toimintaa opetukseen, tutkimukseen, innovointiin ja yhteiskunnan palvelemiseen liittyvissä tehtävissä; KOROSTAA, että ohjelman keskeisenä osana olisi oltava tutkimusurien vahvistaminen sekä tutkimuksen yhdistäminen tiiviimmin oppimiseen ja opetukseen sekä tutkimukseen perustuvan koulutuksen tukeminen.

40. Eurooppalaisen tutkimusalueen, eurooppalaisen korkeakoulutusalueen ja eurooppalaisen koulutusalueen välisten täydellisten synergioiden varmistamiseksi KEHOTTA komissiota tukemaan jäsenvaltioita sellaisten politiikkatoimien suunnittelussa, joilla edistetään Euroopan korkea-asteen oppilaitosten saumatonta ja kunnianhimoista kansainvälistä yhteistyötä, erityisesti usein toisiinsa sidoksissa oleviin akateemiseen ja tutkijanuraan liittyen, edistetään osallistavuutta, hyödynnetään huippuosaamista ja lisätään Euroopan korkea-asteen koulutuksen kansainvälistä kilpailukykyä ja houkutellaan siten osaamista Euroopasta ja muualta.
41. KATSOO, että Erasmus+ -ohjelmasta tuettu ja Horisontti 2020 -puiteohjelman puitteissa täydennetty Eurooppalaiset yliopistot -aloite on toinen keskeinen synergiatekijä; ON YHTÄ MIELTÄ siitä, että Eurooppalaiset yliopistot -allianssit ja niiden kumppanuudet paikallisten ekosysteemien kanssa ovat sopivia foorumeita testata mahdollisia tutkimusurien yhteentoimivuusmalleja ja tarkastella mahdollisuuksia yhteisiksi rekrytointi-, koulutus- ja urakehitysjärjestelmiksi sekä tutkimus- että opetusnäkökohdat huomioon ottaen sekä kokeilla uusia palkitsemis- ja arviointijärjestelmiä, myös tutkimukseen perustuvalla opetuksella; ja PYYTÄÄ komissiota analysoimaan näiden pilottihankkeiden tuloksia ja tekemään ehdotuksia edellä mainitut näkökohdat huomioon ottaen.
42. KOROSTAA Euroopan innovaationeuvoston (EIC) ja Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) potentiaalia vaalia korkea-asteen koulutuksen alalla tutkijoiden yrittäjyyttä ja tukea startup-yritysten ja pk-yritysten perustamista ja laajentamista Euroopassa.

IX Seuranta

43. HARKITSEE seurantakeskuksen kehittämistä seuraamaan tutkijanurien kehityskulkuja sekä väitöskirjatutkijoiden ja tohtorin tutkinnon suorittaneiden tutkijavirtoja, mukaan lukien maantieteellinen ja alojen välinen liikkuvuus, ja työoloja, jotta voidaan arvioida tutkijanurien kestävyyttä ja houkuttavuutta sekä muutosta eriarvoisuudessa; ON SAMAA MIELTÄ siitä, että tutkijan ammattia koskeva eurooppalainen lähestymistapa on avainasemassa tilastotietojen saamiseksi liikkuvuudesta ja osaamiskierrosta sekä suuntauksien, mallien, taitojen, sukupuolten välisten erojen ja työmarkkinadynamiikan tunnistamiseksi; ja KEHOTTAÄ komissiota luomaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa pysyvän, kattavan ja läpinäkyvän seurantajärjestelmän, jossa otetaan huomioon eri sidosryhmien tarpeet, EU:n toimien arvioimiseksi; PYYTÄÄ komissiota levittämään parhaillaan käynnissä olevan, OECD:n kanssa suoritettavan tutkimuksen tuloksia, jotta saadaan kerättyä parempaa dataa varannoista ja palkkaehdoista; lisäksi PYYTÄÄ komissiota keräämään ja läpinäkyvästi esittelemään tietoja EU:n puiteohjelmasta tuetuista liikkuvuusvirroista EU:ssa.

X ERAn ensisijaiset toimet

44. KEHOTTAÄ jäsenvaltioita ja komissiota parantamaan taitoja ja koulutusta uran alkuvaiheessa, jotta voidaan vauhdittaa rekrytointia ja uralla etenemistä, ja edistämään toimia, joilla vähennetään tutkijanurien epävarmuutta ja sukupolvien välistä eriarvoisuutta ja tehdään uransa alkuvaiheessa olevien tutkijoiden urista kestäviä, ennakoitavia ja houkuttelevia; ja PYYTÄÄ tulevia puheenjohtajavaltioita kehittämään ja tarkastelemaan edelleen tätä avoinna olevaa kysymystä.
45. PYYTÄÄ komissiota ehdottamaan tutkijanurien seurantakeskuksen toteuttamista koskevaa etenemissuunnitelmaa, jotta saadaan luotettavaa tietoa liikkuvuudesta, urapoluista, työllisyydestä ja työoloista.

46. EHDOTTAA, että jäsenvaltiot, tutkimus- ja teknologiaorganisaatiot ja muut kuin akateemiset alat, erityisesti yrityssektori, harkitsisivat koordinoituja toimia monipuolisten urapolkujen luomiseksi, jotta voidaan vähentää osaamisen kohtaamattomuutta ja vastata väitöskirjatutkijoiden odotuksiin.
47. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita asettamaan kansallisissa toimintapolitiikoissaan etusijalle edellä mainittujen alojen T&I-investoinnit ja -uudistukset; ja KEHOTTAJAA jäsenvaltioita ja komissiota jatkamaan tämän kysymyksen käsittelyä tulevassa ERAn toimintapolitiisessa ohjelmassa.
48. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita, komissiota, korkeakouluja, tutkimusorganisaatioita ja tutkimusta rahoittavia organisaatioita työskentelemään yhdessä nykyaikaisten arviointi- ja palkitsemiskäytäntöjen laaja-alaiseksi kehittämiseksi ja soveltamiseksi, jotta voidaan luoda oikeanlaiset kannustimet myös avoimen tieteen käytännöille.
-